TOVERI

Länsen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovarsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Säännöisistä ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT
Yhdysvaltoissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 25 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI BOX 99, ASTORIA, ORE

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Kenenkä varoilla?

Rockefellerin lahjotusrahaston vinkailijat ovat lähetelleet näinä päivinä sanomalehdille kertomuksia, kuinka runsaskätisesti öljykuningas on viime vuonna jaellut lahjoja, vieläpä käyttänyt entisiäkin varojaan hyväntekeväisyystarkotuksiin.

Sadoissa miljoonissa lasketaan öljykuninkaan jakelemat lahjat ja koko porvarillinen sanomalehdistö laskee ilmoille korkeaveisunsa tämän "mailman suurimman ihmisystävän" kunniaksi!

Mutta niissä kertomuksisa jätetään mainitsematta, mistä lähteistä varat tulivat. Niissä ei mainita mitään siitä, miten öljytrustin orjat tulevat toimeen ja onko niillä ollut kylliksi ravintoa. Entisestään kuitenkin tiedämme, että niille tavallisesti annetaan lyijyä leivän asemasta. Öljytrustin omat hurtat pitävät huolta siitä, että yhtiön työmailla vallitsee "rauha ja järjestys" ja milloin ei sitä siten saada aikaan, käytetään "kovempia" keinoja.

Öljytrustin orjille ei ole lisätty palkkaa, mutta murhattu niitä on lukuisia. Eikä niillä ole oikeutta muodostaa järjestöjään, vaan pitää kuulua yhtiön "unioihin", joissa "halvinkin työmies voi esittää valituksensa vaikka yhtiön ylimmälle virkailijalle" — ja tulla potkituksi pois jo ensimäiselle hännäntupelle valittaessaan.

Rockefellerin "hyväntekeväisyys" ei ala hänen omien orjiensa keskuudesta, vaan perustuu niiden nylkemiselle. Niiden lapset saavat kyllä olla viluissaan ja nälissään, siitä eivät sanomalehdet puhu mitään, mutta kyllä muista öljykuninkaan toimista, joista niille ja öljytrustille ovat tavattomat tulot.

Mutta eihän se sellainen hyväntekeväisyys ole mitään liikettä, josta ei tulisi rahallista voittoa.

Niistä neuvoista ei kannata kiittää.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., April 22, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Muuan työnteettäjien äänenkannattaja, Engineering News-Record, joka leviää yksinomaan tehtailijain ja kaikenlaisten riistäjien keskuuteen, rientää antamaan tilaajilleen seuraavat sangen mielenkiintoiset neuvot, joista selviää, että riistäjien leirissä ollaan valveillaan. Kirjotus kuului:

"Minkälainen on asema työväestöön katsoen? Tarkastakaamme tosiseikkoja sellaisina kuin ne ilmenevät. Työväestö on nykyisin voimakkaampi kuin koskaan ennen. Sillä on suunnattomasti voimaa. Se voi asettaa teollisuuslaitokset seisaustilaan lyhyemmäksi ajaksi kokonaan. Se voi pakottaa hyväksymään kaikki kohtuuden rajoissa olevat vaatimuksensa.

"Ja mikä sitte on työväestön tarkotus? Miten se tulee käyttämään voimaansa? Pyrkikö se toteuttamaan hajota-ai-hallitseperiaatetta? Tai onko se halukas sovitteluihin, nähdessään vallitsevan järjestelmän hyvät puolet ja tuntiessaan sen varmasti hallitsevan voiman joka on kansanjoukoissa?

"Eittämätta on jälkimäinen otaksuma totta — mitä tulee enemmistöön työväestön tunnetuimmista johtajista. Niiden toiveita ei voida toteuttaa, ellei pääoma puolestaan tee myönnytyksiä. Jos pääoma asettuu vastahankaan, jos sitä edustavat — väärin — ne jotka asettuvat itsesevaltaiselle vastustuskannalle, pakottaa sellainen menettely miljoonia työläisiä työväenpuolueen äärimmäiseen vasemmistoon, jossa ne lisäävät polttoaineita jo palavaan tulen.

"Nykyisin ei ole peiteltävä todelisuutta. Ainoastaan raukat väistyvät tosiseikkojen edessä ja tuomitsevat summassa ne joiden päämääränä on heidän ja nykyisen yhteiskuntajärjestelmän perusominaisuuksien pelastaminen. Ahdasmieliset vaikeroivat ja raivoavat, vaatien pääoman asettumaan taisteluasemaan ja selittämään että kenelläkään ei saa olla mitään sanomista siihen, miten teollisuuslaitoksia hoidetaan. Sellaisiin ei vaikuteta esitelmillä uuden järjestelmän oikeudenmukaisuudesta joka asettaa yleisen hyvän yksityisten voittojen edelle, ja että yhteiskunnan on huolehdittava jäsenistään ja annettava heille mahdollisuus vaikuttaa niiden olojen muodostamiseen, joiden alaisena heidän on elettävä.

"On aivan yhdentekevä, mitä yksityiset ajattelevat tulevasta uudesta järjestelmästä. Me olemme nyt jo sen alaisena. Katsokaa sitä paloa joka on jo syttynyt Venäjällä ja on syttymässä Itävallassa, vieläpä Saksassakin. Katsokaa mikä voima on Englannin työväestöllä.

"Me elämme mailman mukana ja olemme osa siitä. Ja se voima joka täälläkin on siirtymässä työväestön käsiin, on osa mailmaa hallitsevasta voimasta. Minne se johtaa meitä?

"Samoin kuin työnteettäjien keskuudessa on taantumuksellisia itsevaltiaita, ja valistuneita, on työväestönkin keskuudessa vähemmän vaativaisia ja radikaalisempia. Itsevaltiaat yhtäällä ja radikaalit toisaalla muodostavat kummankin äärimmäisyyden. Jos aseman ratkaisu jää niiden haltuun, tulee tapahtumaan aseellisia taisteluja ja hirmuisin onnettomuuksia. Erimielisyydet ovat jätettävät niiden soviteltavaksi kummallakin puolella, jotka voivat sen tehdä, nimittäin taipuisimpien työnteettäjien ja vaatimattomimpien työläisten.

"Nämä ainekset voivat päästä yhteisymmärrykseen. Ja niiden on päästävä yksimielisyyteen, jotta voidaan poistaa aseet äärimmäisiltä aineksilta molemmin puolin, — enemmän, että he itsekin ja heidän mukanaan koko kansakunta voidaan pelastaa heidän hulluttelultaan.

"Ja mitä sitte on oikeastaan odotettavissa nykyisestä taloudellisesta pulmasta? Yksityiskohtiin ulottuvat ennustelut ovat vaarallisia, mutta näin paljon on kutakuinkin varma: (1) Työväestö tulee vaatimaan ja saamaan suuremman osan teollisuuden tuotteista, ja (2) se tulee vaatimaan itselleen oikeuden määritellä minkälaisiksi ne suhteet muodostuvat, joiden alaisena se työskentelee.

"Mutta parantaako se kaiken? Tullaanko sillä pelastumaan kaikista työväenkysynryksen aiheuttamista pulmista?

"Ei. Ei ole olemassa mitään etujen yhtäläisyyttä; pysyväistä rauhaa ei voi syntyä. Kaikki mitä me voimme toivoa, on sovittelu niissä oloissa jotka nykyisin vallitsevat."

Jos porvaristo toivoo pelastusta järjestelmälleen, niin ei se ainakaan tämän suunnitelman mukaan ole selvillä siitä, mitä olisi tehtävä. "Ei ole etujen yhtäläisyyttä, ei voi tulla pysyvää rauhaa". Ei voikaan, ja siksi: kapitalistinen järjestelmä pois ja sosialistinen tilalle. siinä on se kaikki parantava lääke, mutta siitä eivät tiedä mitään vaatimattomimmat työläiset ja siksi heitä pettämään pitääkin porvarien etujen mukaan saada kavalimmat työnteettäjät, jotta porvarien itsevaltius jatkuisi mahdollisimman kauan ja voitaisi pelastaa nykyisen järjestelmän "perusominaisuudet" — voittojen kiskonta ja toisten työstä elämismahdollisuus.

MAILMANKATSOMUKSIA

SE TOVERIN YHTIÖKOKOUS.

Se on ollut ja mennyt. Ja niin äkkiä "kuin pässin äksiisi"; alkoi lauantai-aamuna kello 10 ja loppui joitakin minuutteja ennen puolta-yötä, siis saman lauantaipäivän nimiin. Niin lyhyttä vuosikokousta ei Toverin liikkeessä ole vielä ennen ollut. Varsinaista kokousaikaa oli täsmälleen 10 tuntia — ehkäpä meikäläisten lehtien historiassa Amerikan ennätys.

Mistäkö se johtui?

Niitä "känsäkouraisia maalaissetiä" ei ollut monta saapunut, "tätiä" ei ainoatakaan muualta kuin Astoriasta. Portlandista tosin oli kaksi lujaa ukkoa, toinen osaston edustaja ja toinen Toverin johtokunnassa ollut — siis arvosteltava ja arvostelija, joten nekin voimat menivät vastakkain. Seattlesta oli lähetetty vain yksi, joka edusti sekä sikäläistä osastoa että Toverin haaraliikettä; siellä siis oltiin vielä käytännöllisempiä: lähetettiin arvostelijaa ja lähintä arvosteltavaa edustamaan sama henkilö. Silloin ei tule pahaa riitaa, sen arvaa. Aniharvat osastot olivat valtuuttaneet edes täällä paikalla olevia edustajikseen ja vielä harvemmat yksityiset. Sattumalta oli Grays Harborin perukalta tullut tänne joku osakkeenomistaja työpaikkoja katselemaan, ja pistäytyivät samalla kokouksessakin. Astoriastakin oli vain muutamia muita kuin tavalla tai toisella "asiaan kuuluvia". Jos kokousta olisi kestänyt vielä sunnuntaina, olisi astorialaisia ehkä sinne ilmestynyt enemmän. Mutta nyt eivät raaskineet menettää työaikaansa.

Sepä se lienee ollut vaikuttavimpana syynä muuallakin, se "hyvä aika". Nyt ei kannata niin vain istuskella missä hyvänsä.

Sitäpaitsi ei ollut oikein innostuttavia asioitakaan, ei Toverin muuttamista sinne taikka tänne, eikä erityistä harrastusta kenenkään yhtiön palveluskuntaan kuuluvan hätistämiseksi pois "puoleen puurokupilta". Niitä on mennyt, mikäli ei ole saatu kiinnipidetyksi, omasta ehdostaan, sillä työnsaanti on ollut hyvä — ja jälellejääneitä ei uskallettu kolhia niinkuin olisi pitänyt, siinä pelossa, että menevät vielä nekin, jos nokastuvat. Siis silläkin tavalla se "hyvä aika" valkutti laimentavasti kokouksen menoon.

Oli niitä silti joitakin "tulenarkoja" asioita, joista hyvällä tahdolla olisi saanut jonkunlaista suuntakysymystä muokatuksi, jos olisi ollut viljemmältä joutilasta aikaa ja joutilasta väkeä. Jos ei ollutkaan nyt eroavia tai erotettavia palvelushenkilöitä, niin olihan niitä vuoden varrella joitakin eronnut ja uusia otettu. Niiden jo menneitten juttujen penkomisessa ei ollut mitään vaaraa.

Tärkein noista tapahtuneista henkilövaihdoksista oli liikkeenhoitajan muutos. Siitä oli Tacoman osasto nähtävästi aikonut tehdä tärkeän välikysymyksen, koska oli lähettänyt kokoukselle sitä asiaa koskevan kirjelmän. Mutta oli lähettänyt sen kiertoteitä, eikä ollut valinnut edustajaa itselleen, ja se henkilö, jolle kirjelmä oli lähetetty, tuli kokoukseen vasta sitte kun johtokunnan toimintakertomus jo oli käsitelty ja tilaisuus arvostella johtokunnan toimintaa oli ohimennyt. Puhtaasta kohteliaisuudesta päätettiin kuitenkin kirjelmä selläisenaan liittää pöytäkirjaan. Sitävastoin saman osaston esitys, että liikkeenhoitaja olisi valittava yleisäänestyksellä niinkuin vastaava toimittajakin, ei saanut ensinkään kannatusta, sillä sitä pidettiin aivan epäkäytännöllisenä. Nykyään on sellaiseen toimeen ensinnäkin melkein mahdoton saada hakijoita, muuten kuin yksityisesti tiedustelemalla. Ja vaikka olisi hakijoitakin, niin jäsenistöllä yleensä ei voi olla mitään varmaa käsitystä eri hakijain teknillisistä kyvyistä, jotka tämänlaatuisessa toimessa ovat pääasiana pidettävät.

Liikkeenhoitajan vaihdos sensijaan antoi tuoreutta keskustelulle liikkeen tilikertomuksen johdosta. Näitä kertomuksia oli nim. kaksi, molemmilta liikkeenhoitajilta omalta ajaltaan. Se ol iluonnollista — ja paikallaan; mutta siinä kohdassa, missä toisen piti liittyä toiseen, ilmeni eri käsitys siitä, mistä arvosta eräät "omaisuudet" oli otettava kirjoihin. Entinen liikkeenhoitaja oli pitänyt perusteena osto- tai kustannushinnan, nykyinen taas ottanut ohjeeksi kunkin omaisuuserän myyntiarvon. Etupäässä keskittyi väittely myymättömän kirja- ja joulukorttivaraston arvioimiseen. Lopuksi oltiin jotakuinkin yksimielisiä siitä, että todellinen markkina-arvo on oikea pohja ja kalustoluettelo on vähitellen saatava niin tarkoin kuin mahdollista sitä vastaavaksi, tekemällä poistoja sellaisten tavarain arvosta, joita on vaikea saada myydyksi. Toiselta puolen tuntui olevan vallitsevana ajatuksena, että ne tavarat, kuten esim. paperi, jotka ovat tilapäisesti nousseet arvossa, otetaan kirjoihin vain ostohinnastaan.

Johtokuntaa kovisteltiin yhden toimittajan (tov. Koskelan) ottamisesta lehteen julistamatta paikkaa haettavaksi, mutta selväksi kävi, että se oli johtunut, viime yhtiökokouksen päätöksestä. Lujemmalle joutui johtokunta siitä, että oli Toverittaren toimittajaksi ottanut tov. Anna Kokon, vaikka hän ei ollut kuulunut edellistä vuotta puolueeseen. Nähtävästi ei johtokunta ollut oikein huomannut tuota tarkata, kun sanottu toveri aikaisemmin oli kuulunut puolueeseen, vaan välillä ollut poissa. Johtokunta väitti hakijain puutteessa olleensa pakotettu ottamaan, kenen sai, edes koetteeksi. Mutta tov. Kähkönen ei siihen selitykseen tyytynyt, koska johtokunta ei pannut paikkaa avonaiseksi, ennenkuin vasta tov. Kokon sanottua itsensä irti toimestaan; olisi pitää jköttänyt häntä vaikka kuinka kauan, jos toinen vain olisi ollut. Ja siihen johtokunnalla ei ollut mitään sanomista. Näytti kokouksessa kumminkin ymmärrettävän, että ahtaalla siinä on ollut johtokuntakin, kun Toverittarelle on sangen harvoin ollut kykeneviä toimittajia tarjona.

Lehtien toimitustavan arvosteleminen on aina mielenkiintoista, ja niin oli nytkin, vaikka arvostelu ei ollut erittäin ankaraa. Edellä jo on selitetty, kuinka nykyinen hyvä työaika pidätti lehden palveluskuntaan kuuluvain henkilöitten rokittämisen yleensä kohtuuden rajoissa. Tiedettiin täkäläisillä laivaveistämöillä olevan työssä — korkeilla palkoilla — jo kolme Toverin entistä toimittajaa. Lisäksi tuli avuksemme se sattumus, että tässä kysymyksessä osastojen ja niiden edustajien mielipiteet, useammassa kuin yhdessä tapauksessa kävivät ristiin. Astorian osasto oli esim. vankasti asettunut tukemaan Toverin kantaa ja toimitustapaa kaikin puolin, mutta yksi sen edustajista, Aaltosen Jussi, oli omasta puolestaan melkolailla tyytymätön lehden taloudellisia järjestöjä kohtaan harjottamaan menettelyyn. Väitti suosituin vanhollisia Gompersin unioita, kun taas tuota "yhtä suurta uniota" eli kohdeltu kylmäkiskoisesti työtaistelujenkin aikana. Vanhojen unioitten hän sanoi vain ajavan kapitalistiluokan asiaa; sekin laivarakentajain unio, jonka täkäläistä lakkoa Toveri niin hartaasti oli kannattanut, oli valmis isännistön käskystä tervaamaan ja höyhenöimään tahi (astorialaisemmalla tavalla) naru kaulassa uittamaan kaikki vähänkin luokkatietoisemmat työtoverinsa. Metsätyöläisten lakossa ei myöskään ollut i. w. w.-läisiä ollenkaan puolueettomasti kannatettu. Vastapainoksi taas Hannan edustaja, Jukka Mäkirinne, moitti Toverin metsätyöläislakon aikana mennen melkein tuplajuulaiseksi, mutta "onneksi tuo lakko vihdoin loppui, ja Toverikin taas muuttui sosialistilehdeksi". Niin jäi Aaltonen yksin taistelemaan kantansa puolesta, ja teki sen kuin mies. Parissakin osastossa oli pidetty tarpeettomina joitakin prinsessajuttuja "Mailmankatsomuksissa", mutta ainakin toisen noiden osastojen edustaja omasta puolestaan sanoi niistä pitäneensä, ja joku arveli niitä tarpeellisiksikin, sillä kun työläiset saavat tutustua ylhäisten elämään, niin vähemmän kadehtivat köyhää naapuriaan. Navakampi kysymys nousi siitä, kuinka teräviä, purevia, nasevia, pirteitä jne. lehden artikkelien oikeastaan tulisi olla. Tov. Kähkösen mielestä niissä pitäisi aina olla varaa parantaa. Toimituksen ja johtokunnan puolelta taas väitettiin vastaan, etteipä juuri ole, sillä tänne tulleitten tietojen mukaan Toveria jo näinkin "tylsänä" olien tarkasti nuuskitaan ja käännetään englanninkielelle minkä kyetään muuallakin kuin täällä Astoriassa. Ja täkäläisten viranomaisten yksimielisen tunnustuksen mukaan olemme jo monasti saavuttaneet kaiken nasevuuden rajan ja hiukan enemmänkin. Niin paljo kuin asiasta keskusteltiinkin, ei mitään varmaa terävyysohjetta saatu määritellyksi, sellaista joka kaikkia tyydyttäisi.

Lehden sisällön vilkastuttamiseksi oli johtokunta keksinyt automaattisen, jonkunlaisella pelihimolla käyvän

keskeymättömän kirjotuskilpailun.

Ei sitä olkein hyväksytty, mutta ei hyväksymättäkään oltu. Sentähden päätettiin se paremman puutteessa toistaiseksi panna käyntiin.

Tässä yhteydessä — ja milloin vain sopi muulloinkin — muistettiin Seattlen "plätty"-toimistoa, jota joku lähiseudun osasto jo ehdotti myytäväksi pois vaivoista, mutta koska liikin asianomainen, Seattlen osasto, ei ollut semmoista ehdotusta tehnyt, uskottiin tuon toimiston vastainen järjestely vapaasti johtokunnan haltuun. Erikoisen toimittajan asettamista Washingtoniin ja Californiaan tahi kumpaseenkaan niistä, ei pidetty mahdollisena; se ei kannattaisi, eikä taitaisi olla sopivia miehiäkään saatavissa. Sensijaan myönnettiin johtokunnalle valta ottaa yksi henkilö lisää lehden varsinaiseen toimitukseen, jos saa.

Vielä päätettiin ryhtyä pari vuotta sitten päätettyyn yhtiön

osakepääoman myyntiin,

velvottamalla osastot lunastamaan suhteellisen osansa siitä $10,000:sta, jonka tähän asti on ollut kiinnitettyna Toverin muutamiin velkoihin. Osastot ovat ilmoittaneet ottavansa osansa, ja siten on tämä asia saatettu hyvälle kannalle. Ja siitä on hyvä ilo, sillä tänne tulleitten tietojen mukaan Toveria jo näinkin "tylsänä" olien tarkasti nuuskitaan ja käännetään englanninkielelle minkä kyetään muuallakin kuin täällä Astoriassa. Ja täkäläisten viranomaisten yksimielisen tunnustuksen mukaan olemme jo monasti saavuttaneet kaiken nasevuuden rajan ja hiukan enemmänkin. Niin paljo kuin asiasta keskusteltiinkin, ei mitään varmaa terävyysohjetta saatu määritellyksi, sellaista joka kaikkia tyydyttäisi.

Lehden sisällön vilkastuttamiseksi oli johtokunta keksinyt automaattisen, jonkunlaisella pelihimolla käyvän

keskeymättömän kirjotuskilpailun.

Ei sitä olkein hyväksytty, mutta ei hyväksymättäkään oltu. Sentähden päätettiin se paremman puutteessa toistaiseksi panna käyntiin.

Tässä yhteydessä — ja milloin vain sopi muulloinkin — muistettiin Seattlen "plätty"-toimistoa, jota joku lähiseudun osasto jo ehdotti myytäväksi pois vaivoista, mutta koska liikin asianomainen, Seattlen osasto, ei ollut semmoista ehdotusta tehnyt, uskottiin tuon toimiston vastainen järjestely vapaasti johtokunnan haltuun. Erikoisen toimittajan asettamista Washingtoniin ja Californiaan tahi kumpaseenkaan niistä, ei pidetty mahdollisena; se ei kannattaisi, eikä taitaisi olla sopivia miehiäkään saatavissa. Sensijaan myönnettiin johtokunnalle valta ottaa yksi henkilö lisää lehden varsinaiseen toimitukseen, jos saa.

Vielä päätettiin ryhtyä pari vuotta sitten päätettyyn yhtiön

osakepääoman myyntiin,

velvottamalla osastot lunastamaan suhteellisen osansa siitä $10,000:sta,

Länteläisen kirjeitä keskipiiristä

II.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., April 23, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.

Wisconsinin valtiossa käytiin maaliskuulla vaalitaistelu sen viranavonaisuuden täyttämiseksi, joka aiheutui liittovaltioiden senaatissa kun wisconsinilainen senaattori Paul O. Husting joutui tapaturmaisen kuoleman uhriksi. Tällä vaalitaistelulla ei ollut ainoastaan koko Yhdysvaltoja vaan koko mailmaa käsittävä merkitys, kuten porvarilliset politikoitsijat väittivät, ja kuten sosialistitkin voivat kernaasti myöntää. Valtion kuvernööri olisi halunnut täyttää kysymyksessä olevan viranavonaisuuden nimityksen kautta, selostaen että jos Hustingin seuraajaa ryhdytään valitsemaan kansan äänestyksellä, niin silloin käikenlaiset "epälojaaliset" ainekset saavat tilaisuuden levittää kirjallisuuttaan ja tehdä agitatsionityötään. Kuvernööri kutsuikin valtion lainlaatijakunnan ylimääräiseen istuntoon, saadakseen siltä nimitysoikeuden, mutta lainlaatijakunta ei siihen suostunut, joten politikoitsijain täytyi alistua suorittamaan kansan äänestys.

Nimitysvaali suoritettiin maalisk. 19 p:nä. Jokaisen porvariehdokkaan keppihevosena oli "lojaalisuus", jonka valtion republikaaninen kuvernööri, Emanuel L. Philipp sanoi olevan "suurimman annoksen humpuukia" mitä valtion äänestäjille on koskaan ennen yritetty syöttää.

Nimitysvaalin tuloksena pääsi republikaanien ehdokkaaksi kongressimies Irvine L. Lenroot, joka voitti lafollettelaisen republikaanin James P. Thompsonin parilla tuhannella äänellä. Demokraattien ehdokkaaksi tuli valituksi hallituksen kauppakomissionin monivuotinen jäsen Joseph E. Davies. Sosialisteilla oli nimitysvaaleissa vain yksi ehdokas, tunnettu milwaukeelainen sosialisti Victor L. Berger, entinen sosialistinen kongressimies.

Näiden kolmen ehdokkaan virallinen äänimäärä luhtik. 2 p:n yleisissä vaaleissa oli seuraava: Berger 110,487, Davies 148,923 ja Lenroot 163,983. Kun ottaa huomioon, että sosialistiensenaattoriehdokas kaksi vuotta sitten oli saanut Wisconsinissa vain 28,908 ääntä, joten Berger sai nyt lähes 87,500 enemmän, niin on tunnustettava, että sosialistien äänimäärän kohoaminen todella osottaa huomattavaa edistymistä tässä valtiossa. Berger sai enemmän kuin neljännen osan kaikista senaattorin ehdokkaille annetuista äänistä, saaden enemmistön yhdessätoista kautissa. Hänelle saapui postin kautta viidettäsataa ääntä niiltä harjotusleireiltä, joille Wisconsinista on viety asevelvollisia.

Luokaamme nyt katsaus vaalitaistelun vaiheisiin ennen lopullisia vaaleja.

Berger teki pikaisen rauhan kysymykseksi tässä vaalitaistelussa, tämä ollen ensimäinen kerta kun mikään osa tämän maan kansasta on saanut tilaisuuden kävdä vaaliurnalle merkitsemään kantänsä rauhan puolesta tai sitä vastaan. Koskaan ennen ei tätä kysymystä ole alistettu kansan ratkaistavaksi näinkään selvässä muodossa.

Jokaisen ajattelevan ihmisen on kuitenkin myönnettävä, että tämä äänestys tapahtui sangen epänormaalisten ja epäsuotuisten olojen vallitessa tämänlaatuisen kysymyksen ratkaisemiselle. Kuka voi rehellisesti väittää, etta kansa voi vakavasti harkita mitään kysymystä, saati sitten tämänluontoista kysymystä sellaisen keinotekoisen kiihotuksen ja uhkaustulvan vallitessa, jota porvaripolitikoitsijain taholta harjotettiin vaalitaistelun kestäessä?

Bergeriä ja hänen ohjelmaansa vastustavilla porvaripolitikoitsijoilla oli tässä vaalitaistelussa käytettävänään kaikki ne mahdollisuudet, joita politikoitsijat suinkin voivat toivoa. Heillä oli ennen kaikkea runsaasti rahaa, jolla he voivat palkata eteviä puhujia kiertämään kaikissa valtion äärissä. Rahalla he voivat myös lahjoa sanomalehtien toimittajia sekä maksaa ilmotuksista. Koko valtion sanomalehdistö kannatti kaikilla voimillaan Daviesiä ja Lenrootia ja vastusti Bergeriä.

Sosialisteilla ei ollut suuria rahavaroja. Niinollen he eivät voineet lähettää puhujia kiertämään valtiossa valistamassa kansaa ja torjumassa porvarien levittämiä valheita. Wisconsinin sosialisteilla on vain yksi päivälehti, Milwaukee Leader, jolta on hiljattain kielletty toisen luokan postioikeudet, joten sitä ei leviä huomattavasti Milwaukeen kaupungin ulkopuolelle. Valtion porvarilliset sanomalehdet eivät julkaisseet Bergerin vaali-ilmotuksia maksuakaan vastaan. Hänen vaaliilmotuksensa revittiin alas kaikkialla koko valtiossa. Osastojen toimesta nimitettyjä kirjallisuuden levittäjiä haastettiin oikeuteen ja sakotettiin. Berger itse asetettiin syytteeseen ja hänen täytyi hankkia $15,000 takuu ollakseen vapaana ja voidakseen jatkaa vaalitaistelua kotipaikkakunnallaan. Äänestäjiä peloteltiin ja uhattiin väkivallalla sekä kuolemalla jos he uskaltavat antaa äänensä Bergerille vaalipäivänä.

Eräässä Wisconsinin huomatuimmassa kaupungissa oli samalla kertaa majurin vaalit. Toisena majurin ehdokkaana mies joka on kerran joutunut maksamaan tuhannen dollaria sakkoa hallituksen väkilukutilastojen väärentämisestä. — Tällä samaisella rikoksentekijällä oli kylliksi hävyttömyyttä sanoa vaalipuheessaan, että "jokainen mies joka äänestää Bergerin puolesta tulisi ampua aamun koittaessa." Waupunin Democrat-lehteen ilmestyi vaalipäivän jälkeen seuraava ilmotus:

"Ilmotus.

"Me huomaamme Waupunin kaupungissa olleen 29 Bergerin äänestäjää, joten nyrkkivoimakomitea tarjoaa $25 palkkion pätevistä todistuksista sellaisten henkilöitten suhteen, jotka äänestivät sillä lipulla tässä kaupungissa.

"Waupunin puolustusneuvoston nyrkkivoimakomitea."

Ja puolustusneuvoston päätehtävänä on huoltaa rauhasta ja järjestyksestä kotimaassa sodan aikana. Mutta nämä ovat vain muutamia esimerkkejä tämän vaalitaistelun vaiheista.

Tämän kirjottajalla oli tilaisuus kuulla republikaanien huomatuimman vaalipuhujan, kongressimies John G. Cooperin puhuvan Superiorissa. (Häneilä oli noin 150 kuulijaa, mutta Duluthissa ilmestyvä terästrustin äänenkannattaja News Tribune kertoi tilaisuudessa olleen tuhatviisisataa ihmistä. Tämä oli tietysti vain pieni laskuvirhe.) Demokraattien senaattorin ehdokas Joseph E. Davies kävi Superiorissa puhumassa vaalipäivän aattona.

Cooper mainitsi Bergeriä puhuessaan persoonallisesti vain yhden kerran, sanoen luottavansa wisconsinilaisten olevan niin lojaalista väkeä, että eivät valitse Yhdysvaltain senaattiin sellaista "bolshevikilaista maankavaltajaa kuin Berger on". Puheensa alussa Cooper sanoi Wisconsinissa olevan paljon saksalaismielisiä, jotka pitäisi asettaa riviin mestausjoukkueen eteen. Itse sanoi olevansa halukas tarjoutumaan mestaajaksi. Sitten hän kävi painostamaan, kuinka kaikki jotka eivät äänestä Lenrootin puolesta ovat epälojaalisia ja saksalaismielisiä, ja tässä tapauksessa hän ei vetänyt mitään rajaa sosialistien ja demokraattien välille.

Puheensa yhteydessä Cooper kertoi Indianan valtiosta erään tapauksen, jossa erään kongressimiehen virkakausi oli päättynyt ja hän pyrki uudelleen samaan toimeen. Hän oli demokraatti. Kongressissa ollessaan hän oli äänestänyt vastaan jokaista sotaa koskevaa suositusta ja esitystä mitä presidentti Wilson oli tehnyt. Indianaan oli saapunut huhuja, että tämä ehdokas ei ole avustanut ja kannattanut presidenttiä. Hänen vaalitaistelumanatserinsa kirjotti presidentille kyselykirjeen. Presidentti oli kirjottanut siihen vastauksen, josta Cooper luki jäljennöksen kuulijoilleen. Vastauksessaan presidentti sanoi tämän kysymyksessä olevan kongressimiehen aina antaneen hänelle "täydellisen ja sydämellisen kannatuksensa". Cooper sanoi tämän olevan "epäjohdonmukaisuutta".

Puheensa lopussa Cooper luetteli Lenrootin hyviä töitä ja sanoi hänen kongresissa ollessaan muun muassa "työskenneelleen ja äänestäneen". junamiesten 8-tunnin työpäivälain puolesta, jo yleensä tunnetaan Adamsonin lain nimellä. Kongressin viralliset pöytäkirjat kuitenkin osottavat Lenrootin olleen tätä lakia vastaan, joskin hän lopulta oli pakotettu äänestämään sen puolesta. Tämä lausunto ainakin oli ilmeistä "epäjohdonmukaisuutta" Cooperin itsensä taholta.

Käyttäen nykyistä tilannetta sekä länttisellä rintamalla juuri käynnissä olevaa taistelua hyväkseen Davies piti kuulijoilleen yhden liikuttavimpia puheita mitä Superiorissa on kuultu pitkään aikaan. Davies sanoi Bergerin olevan "hyvän miehen ja mainion gentlemannin," mutta että hän on kokonaan väärässä rauhan kysymykseen nähden. Davies kehotti kuulijoitaan kysymään sosialisteilta, jotka ovat Bergerin kannattajia, josko he haluavat saada sellaisen "sosialistisen rauhan" kuin Saksan ja Venäjän välillä solmittiin. Me emme tiedä kuinka monta sellaista henkilöä oli Daviesin kokouksessa, jotka ymmärsivät tämän kysymyksen "epäjohdonmukaisuuden", sillä Saksan ja Venäjän bolshevikien rauha ei ollut mikään "sosialistinen rauha". Se oli kapitalistinen rauha, monivuotisen kapitalistisen epäjärjestyksen, kelvottoman hallinnon ja petoksen tulos.

Puheessaan Davies muun muassa vetosi erikoisesti naisten kannatukseen. Ellei hän olisi ollut niin "epäjohdonmukainen" niin hän olisi voinut tarjota naisille vastapalvelukseksi kannatustaan äänioikeuden saavuttamiseksi — jota Wisconsinin naisillakaan ei vielä ole — mutta Davies ei sitä tehnyt. Ja Davies sanoi Wisconsinin olevan "kaikista edistysmielisimmän valtion koko liitossa," vaikka lännellä on esimerkiksi useita valtioita joissa on naisilla äänioikeus. Lännellä on myös useita "kuivia" valtioita ja Washingtonin valtiossa on paljon edistysmielisempiä työläenlakeja kuin Wisconsinissa. Työläkeen nähden Davies sanoi olevansa sillä kannalla, että "jokaisella vapaalla ja itsenäisellä amerikalaisella työläisellä on oikeus myydä työvoimansa mahdollisimman korkealla hinnalla." Tällä lausunnollaan Davies tunnusti olevansa niin sanotun "avonaisen työpajan" kannalla ja vastustavansa järjestynyttä työläkeä.

Davies viittasi sisääntulojen suhteelliseen verottamiseen, kuinka henkilö jonka sisääntulot ovat vuosittain $2,000 maksaa vain 2 prosenttia, jota vastoin henkilö jonka sisääntulot ovat 3,000,000 vuosittain maksaa 60 prosenttia sisääntuloveroa. Näinollen, — Davies selitti, — henkilö jonka sisääntulot ovat $2,000 vuosittain maksaa veroa vain $40, jota vastoin henkilö jonka sisääntulot nousevat $3,000,000 joutuu maksamaan hallituksen kassaan sisääntuloistaan $1,800,000. Mutta Davies jätti selostamatta — joka on luonnollista — että kun $2,000 mies maksaa $40 veroa niin hänelle jää vain $1,960, mutta vaikka $3,000,000 mies maksaakin $1,800,000 veroa niin hänelle silti jää vielä tuo huikea summa $1,200,000 vuosittain, jota hän ei kykene mitenkään omalla työllään ansaitsemaan. (Yhdysvalloissa on vähintäin 120 henkilöä, joiden sisääntulot ovat yli $1,000,000 vuosittain.) Tällaiset kohtuuttomat ansiot ovat mahdolliset vain sellaisen järjestelmän vallitessa, jossa harvat yksilöt pääsevät nauttimaan tuhansien muiden työn tuloksista.

Huolimatta omista numeroistaan ja huolimatta kaikista saatavina olevista tilastoista, jotka osottavat päinvastoin, Daviesillä oli naamaa vakuuttaa kuulijoilleen moneen kertaan, että mitään liikevoittojen kiskomista ei ole olemassa.

Ajattelevalle lukijalle on tässä osotettu, kuinka Lenrootin vaalipuhuja kongressimies Cooper ensin paljasti joitakin johtavien vastustajainsa "epäjohdonmukaisuuksia" ja sitten itsekin turvautui samanlaisiin "epäjohdonmukaisuuksiin" painostaakseen asiaansa kuulijoilleen. Samoin ilmeni Daviesin vaalipuheessa "epäjohdonmukaisuuksia," joten lukija voi käsittää kuinka koko vaalitaistelu, mikäli porvaripolitikoitsijat ovat kysymyksessä, perustui "epäjohdonmukaisuuksiin," joille voitaisiin aivan hyvin antaa "lyhempi ja rumempi" nimitys. Tässä suhteessa ei vaalitaistelu kuitenkaan ollut mikään poikkeus, sillä porvarien vaali-